

עפ"ת 4886/10/18 - מדינת ישראל נגד אינגריד הר-אבן

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 4886-10-18 מדינת ישראל נ' אינגריד הר-אבן
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת חיה זנדברג
מערכת מדינת ישראל
נגד
משיבה אינגריד הר-אבן
פסק-דין

ערעור על פסק-דין של בית-משפט השלום לתעבורה בירושלים (כב' סגן הנשיא יהושע צימרמן) מיום 21.8.2018 בתת"ע 8900-12-17.

כתב האישום

1. ביום 15.12.2017 הוגש נגד המשיבה כתב אישום לבית-המשפט קמא (לאחר שביקשה להישפט בגין הודעת תשלום קנס שנשלחה לה), ובו יוחסה למערערת עבירה של נהיגה תוך שימוש בטלפון ללא דיבורית, עבירה לפי תקנה 28(ב) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. לפי הנטען בכתב האישום, העבירה בוצעה ביום 29.6.2017.

הדין מיום 15.5.2018

2. ביום 15.5.2018 התקיים דיון בבית-המשפט קמא בכתב האישום. בדיון זה טענה המשיבה כי יש לבטל את כתב האישום בשל הגנה מן הצדק. לטענתה, הדו"ח הוגשה נגדה על-ידי השוטר בעקבות אירוע בו המשיבה טענה כי השוטר נהג בצורה מסוכנת ולא הזדהה כנדרש.

3. המשיבה הוסיפה וטענה כי פנתה בתלונה נגד השוטר, והוברר לה כי השוטר מסר במענה לתלונתה גרסה לאירועים, אולם גרסה זו לא הועמדה לעיונה חרף היותה חומר חקירה, והגרסה אף לא הועמדה לעיון רשויות התביעה על מנת שאלו תשקולנה את מידת ההצדקה להגשת כתב האישום ולניהול ההליך נגדה. כמו כן, טענה המשיבה כי המענה שניתן לה בעקבות תלונתה נגד השוטר הוא כי "גרסתך וגרסת השוטר מהווים גרסה כנגד גרסה אין באפשרותנו להכריע איזה מבין שני הגרסאות נכונה". לעמדת המשיבה, נוכח מענה זה דינו של כתב האישום להתבטל.

4. בתום הדיון האמור החליט בית-המשפט קמא כדלקמן:

"התביעה תבחן היטב את הטענות אשר נטענו וזאת לאחר עיון במכלול החומר, ובחומר אשר יוגש על ידי הנאשמת לתיק בימ"ש.

התביעה תגיש תגובתה בתוך 60 יום מהיום.

טרם שיוגשו בקשות לפי סעיפים 74 ו-108 לחסד"פ התביעה תבחן את האפשרות להעביר אל הנאשמת את כל מלוא חומר הראיות או חומר החקירה המצוי בידיה והרלוונטי לטענותיה והרלוונטי להבנת מהלך האירוע נשוא כתב האישום".

ההחלטה הראשונה בדבר ביטול כתב האישום

5. ביום 18.7.2018 הגישה המשיבה לבית-המשפט קמא השלמת טיעון בטענת ההגנה מן הצדק. בהשלמת הטענות טענה המשיבה כי המפגש בינה לבין השוטר אירע ביום 29.6.2017; כי היא הגישה נגד השוטר תלונה ביום 2.7.2017; וכי הדו"ח שהגיש נגדה השוטר התקבל על-ידה בדואר רק ביום 6.8.2017.

6. עוד טענה המשיבה כי לאחר מספר גלגולים שעברה תלונתה בין גורמים שונים, ביום 30.1.2018 התקבלה התייחסותו של קצין תלונות הציבור באגף התנועה לתלונתה. קצין תלונות הציבור פירט את עיקריה של הגרסה שמסר השוטר בתגובה לתלונתה של המשיבה, וקבע כי "כיוון שגרסתך וגרסת השוטר מהווים גרסה כנגד גרסה וללא תימוכין למי מהגרסאות - מצאנו את תלונתך כבלתי מוכחת. אדגיש כי סיווג התלונה כתלונה שאינה מוכחת אין משמעה כי הגורם המוסמך מעדיף את גרסתו של השוטר על פני גרסתך. משמעותה של ההחלטה הינה שאין באפשרותנו להכריע איזו מבין שתי הגרסאות היא הנכונה".

7. המשיבה טענה כי משעה שהגורם המוסמך במשטרה קבע שלא ניתן לקבוע איזה מהגרסאות היא הנכונה, משמעות הדברים היא כי אין מקום לנהל את ההליך נגדה. עוד טענה המשיבה כי חרף פניותיה הרבות לקבל את גרסת השוטר לעיונה, הדבר עדיין לא נעשה, והגרסה אף לא הועברה לתביעה על מנת שזו תוכל לשקול עמדתה לעניין המשך ניהולו של ההליך. בנוסף, טענה המשיבה כי ביום 28.2.2018 הגישה ערר על החלטתו הנ"ל של קצין תלונות הציבור, אך הערר לא נדון עד כה.

8. ביום 22.7.2018 החליט בית-המשפט קמא לבטל את כתב האישום כדלקמן:

"המאשימה לא הגישה תגובתה במועד. על אף זאת מזכירות בית המשפט שלחה ביום 15.7.18 תזכורת נוספת ועל אף זאת טרם נתקבלה התגובה. בנסיבות אלו אני רואה באי הגשת התגובה הסכמה לבקשה ומבטל כתב האישום וזאת ללא צו להוצאות".

בקשת המדינה לביטול ההחלטה בדבר ביטול כתב האישום

9. ביום 23.7.2018 - ובטרם נודע לה על ההחלטה בדבר ביטול כתב האישום - הגישה המדינה את תגובתה לפי ההחלטה מיום 15.5.2018. המדינה התנגדה לבקשה לביטול כתב האישום, וטענה כי יש לקבוע את התיק להוכחות. כן טענה המדינה כי "לעניין חומר החקירה יצוין כי חומר החקירה הרלוונטי המצוי אצל המשיבה [=המדינה] הינה הודעת תשלום הקנס מיום 29.6.17 וכתב האישום שהוגש לבית המשפט הנכבד, הא ותו לא".

10. בו ביום, לאחר שנודע למדינה על ההחלטה בדבר ביטול כתב האישום, הגישה המדינה לבית-המשפט קמא בקשה לביטול ההחלטה בדבר ביטול כתב האישום. בבקשה נטען כי התגובה הוגשה ביום 23.7.2018 בשל כך שטיעוניה של המשיבה הוגשו רק ביום 18.7.2018, כאשר צום תשעה באב חל ביום 22.7.2018.

ההחלטה מיום 21.8.2018

11. ביום 21.8.2018 החליט בית-המשפט קמא לבטל את החלטתו מיום 22.7.2018 בדבר ביטול כתב האישום מחמת אי הגשת תגובת המדינה במועד. בית המשפט קמא נדרש, אפוא, לטענותיה של המשיבה לביטול כתב האישום לגופן.

12. בית-המשפט קמא קבע כי יש מקום לבטל את כתב האישום בשל הגנה מן הצדק משני טעמים:

הטעם הראשון הוא כי המדינה לא העמידה לעיון המשיבה את גרסת השוטר לאירוע, כפי שזו הובאה בפני קצין תלונות הציבור, חרף החלטת בית-המשפט בעניין מיום 15.5.2018. בית-המשפט קמא קבע בהקשר זה ש"לא ניתן לומר כי מחדל זה של התביעה עולה כדי התנהלות שערורייתית ואולם יש בו כדי לפגוע בתחושת הצדק וההגינות המשפטית ודי בזאת כדי לקבל את בקשת הנאשמת".

הטעם השני הוא כי "היה על התביעה לתת משקל אף להחלטת קצין היחידה לתלונות הציבור אשר בפניו... הונחו שתי גרסאות השוטר". וכן "האם העובדה כי הגורם המשטרתי המוסמך, היחיד אשר ראה את מירב הנתונים, הגיע למסקנה כי גרסתה של הנאשמת אפשרית, אף אם מדובר בקביעה המתייחסת לחלק מהאירוע, אין בה כדי לעורר

ספק סביר כנדרש במשפט פלילי? **נימוקי** סגירת התלונה כנגד השוטר ע"י משטרת ישראל ובד בבד המשך ההליך כנגד הנאשמת ע"י משטרת ישראל אינם עולים כדי ניהול הליך הוגן" (ההדגשות במקור).

13. על החלטה זו הגישה המדינה את הערעור הנוכחי.

הערעור

14. ב"כ המדינה טענה כי לא היה מקום לביטולו של כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק. ב"כ המדינה אישרה כי הגרסה שמסר השוטר בפני קצין תלונות הציבור היא בבחינת חומר חקירה, שנכון היה להעבירו למשיבה מבעוד מועד, אולם הוסיפה וטענה כי אין בשגגה שנפלה בעניין זה כדי להצדיק את ביטולו של כתב האישום. לטענת ב"כ המדינה, הנכון היה לתקן את הפגם באמצעות העמדת חומר חקירה נוסף זה לעיון המשיבה והמשכת ההליך לאחר מכן.

15. ב"כ המדינה הוסיפה וטענה כי הנמקתו של בית-המשפט קמא לפיה סגירת תיק תלונתה של המשיבה נגד השוטר בהעדר ראיות מספיקות לתלונה אינה יכולה להוות נימוק, המבסס את הטענה של הגנה מן הצדק שכן הדבר עלול להביא למצב ש"כל אדם אשר יקבל דו"ח יוכל להגיש תלונה לממונה על תלונות הציבור על אופן התנהלות השוטר... להמתין לעילת הסגירה שבד"כ תושפע מכך שמדובר בגרסא מול גרסא ומשכך - תיפסל האפשרות של קבלת דו"ח או כתב אישום תעבורתי" (סעיף 13 להודעת הערעור). ב"כ המדינה עדכנה, לעניין הערר שהגישה המשיבה על החלטתו של קצין תלונות הציבור, כי בחינתו של הערר על-ידי המשטרה תיעשה לאחר סיום ההליך הנוכחי.

16. מנגד, המשיבה טענה כי דין הערעור להידחות. לטענתה, לא נפלה כל טעות בהחלטתו של בית-המשפט קמא בדבר ביטול כתב האישום, ושתי ההנמקות שבבסיס ההחלטה שרירות וקיימות. המשיבה הדגישה כי המדינה לא העבירה לה את גרסת השוטר כפי שזו הובאה בפני קצין תלונות הציבור חרף החלטתו של בית-המשפט קמא מיום 15.5.2018, וכי המאשימה לא שקלה את הגרסה העדכנית האמורה בטרם קיבלה החלטתה להמשיך ולנהל את ההליך הפלילי נגד המשיבה. כן טענה המשיבה כי הנמקתו של קצין תלונות הציבור, לפיה לא ניתן להכריע איזה מן הגרסאות היא הנכונה, משמעותה כי התעורר בעניינה ספק סביר, ובדין קבע כך בית-המשפט קמא. המשיבה הוסיפה וביקשה כי ייפסקו הוצאותיה בגין ההליך הנוכחי.

דין והכרעה

17. דין הערעור להידחות.

18. אמנם, נראה לכאורה שיש טעם בטיעוני המדינה, לפיהם לא היה מקום לבטל את כתב האישום בהתבסס על דברי קצין תלונות הציבור. זאת, משעה שקצין תלונות הציבור הבהיר בהחלטתו במפורש כי הנכון הוא שהמחלוקת העובדתית בתיק תתברר "בבית-המשפט לתעבורה, אשר ידון... ישמע ראיות וייתן הכרעתו".

19. אולם, אין צורך להכריע בדבר משעה שבית-המשפט קמא עצמו ציין בהחלטתו כי הנימוק השני לביטול כתב האישום (הנסמך על החלטתו של קצין תלונות הציבור) הוא בבחינת "למעלה מן הצורך", ומשעה שסברתי שדי בנימוקו הראשון של בית-המשפט קמא לביטול כתב האישום (בנוגע לאי-המצאת חומר חקירה) כדי לבסס את ההחלטה בדבר דחיית הערעור.

20. כפי שאישרה ב"כ המדינה, גרסתו של השוטר בפני קצין תלונות הציבור היא בבחינת "חומר חקירה", שראוי היה להעמיד לעיון המשיבה. והנה, חרף העובדה שבית-המשפט קמא הורה למדינה עוד ביום 15.5.2018 לבחון את העניין, תגובתה (השגויה, כאמור) של המדינה - כפי שהוגשה כעבור למעלה מחודשיים - הייתה שאין המדובר בחומר חקירה.

21. בנסיבות אלו, נוכח העובדה שמדובר בעבירה שלפי הטענה בוצעה עוד ביום 29.6.2017; נוכח השיהוי הבלתי מבוסס בהעברת חומר החקירה לידי המשיבה; ונוכח החשיבות שבהעברת חומר חקירה מלא, ובמועד, לידיו של נאשם, כמו גם להימצאות מלוא חומר החקירה בידי התביעה בשעה שהיא מגבשת את החלטתה להגיש כתב אישום או להמשיך בניהולו של הליך פלילי - סברתי כי המקרה הנוכחי אינו מתאים להתערבותה של ערכאת הערעור בהחלטתו של בית-המשפט קמא לבטל את כתב האישום.

22. עוד על חשיבותה של זכות העיון בחומר חקירה, ראו דברי כב' השופט עמית בבש"פ 8252/13 **מדינת ישראל נ' שיינר** (2014), לפיהם "זכות הגילוי והעיון נתפסת כחלק מזכות היסוד של הנאשם לפרוס הגנתו בבית המשפט... תכלית הגילוי היא להוציא את האמת לאור" (שם, בפסקה 11 להחלטה).

23. מטעמים אלו, הערעור נדחה. בנסיבות המקרה כפי שפורטו לעיל, לא ראיתי לעשות צו להוצאות.

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, ו' אדר ב' תשע"ט, 13 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.